

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pericolul sectelor

Sectele sunt tot ce poate fi mai periculos pentru unitatea neamului și pentru viitorul lui. Ele macină pe încetul stânca masivă a românismului, pulverizând-o în fărâme cari ușor vor putea fi măturate din existență de cel dintâi val de dinafară, sau vânturate în toate părțile de primul vânt mai energetic.

Ar trebui să vadă toți bărbații așezați astăzi ca paznici ai destinului acestui neam, că e la mijloc în propaganda sectară mai mult decât o râvnă misionară desinteresată. Prea și-au concentrat toate sectele ca obiectiv central România, prea și-au adunat toate puterile și și-au intensificat la maximum activitatea pe teritoriul românesc, ca să nu se vadă aci o poruncă supremă și oculă în vederea unui scop conceput clar și urmărit cu tenacitate. Dealtfel abundă dovezile despre legăturile cari există între evreimea mondială și sectarism, a cărei propagandă o finanțează și a cărei doctrină o influențează în mod vădit atât prin puternice infiltrații de tal-mudism, cât și prin dirijarea lui spre utopii sociale vecine cu comunismul.

De ce această dragoste specială pentru România? Oare nu e poporul nostru destul de încreștinat în sufletul lui? Oare nu lucrează Biserica ortodoxă destul de viguros pentru satisfacerea setei religioase a acestui popor?

Răspunsul nu poate fi decât acesta: Țara aceasta, bogată cum nu e alta, e vânată în mod special atât pentru valoarea ei proprie cât și pentru faptul că poporul stăpânitor nu pare pregătit pentru a opune o rezistență prea serioasă.

În viața economică-industrială pentru care este mai puțin pregătit, locurile de conducere sunt deja în mâna străinilor. Rezistența cea mai

puternică vine însă din coeziunea și tăria vieții religioase. Câtă vreme poporul nostru rămâne una sub raportul religios și tare în credința lui, nu poate fi dislocat; el continuă să fie prezent, e drept în inferioritate economică și în suferință, dar totuși ca o permanentă amenințare pentru viitor și ca o masă pe care n-o poți împinge la o parte pentru a-i lua locul.

Dacă ar fi mai puțin religios, dușmanii s'ar putea servi de microbul comunismului. Dar după repetate încercări, s'au convins că săgețile aceastea nu ating sufletul românesc. De aceea au recurs la miera elementului religios, în care e învăluit microbul descompunerii. Elementul religios găsește un credit de favoare în sufletul românesc. Lui i se deschide sufletul poporului nostru cel mai ușor. Și iată cum tocmai pentru că poporul nostru are o deosebită bucurie pentru hrana religioasă, tocmai fiindcă e deosebit de religios, se întrebuințează împotriva lui momeala care-l atrage mai mult.

Dar otrava sectarismului e și cea care descompune un organism național mai grozav și mai definitiv. Pentru că atinge ființa lui la cea mai mare adâncime. Desmembrările politice, ori cât sunt ele de dureroase, sunt trecătoare pentru că sunt de suprafață. Organismul național rămas unul își trage el cu vremea un membru sau altul de sub apăsarea unei opresiuni străine. Desbinările produse de partidele politice, chiar când acestea se deosebesc enorm în programe, sunt iarăși trecătoare pentru că ele vizează revendicări sociale și materiale, tot de suprafață, tot pentru lumea aceasta numai. Chiar vântul de nebunie al unei revoluții sociale trece fără să lase urme nevindecabile în urma lui. Poporul francez ieșit din revoluția dela

1789 a rămas unul, poporul rus va ieși unul din nebunia lui de azi.

Dar dintr'o desbinare religioasă anevoie se mai poate ieși. Iată desbinarea uniata, care are așa de puține relieuri vizibile pentru conștiința poporului. Ea totuși persistă și se adâncește pe zi ce trece amenințând să distanțeze spiritual tot mai mult pe fiii aceluiaș neam.

Dar desbinările produse de secte vor fi cu mult mai adânci încă din primul moment. Nimic nu mai e comun între un ortodox și un baptist. Lumile lor, nu numai cele religioase, ci atitudinea întreagă în fața vieții, sunt radical străine și contradictorii. Și când s'a introdus o religie într'o familie și s'a moștenit, când ea a creat un stil și o atmosferă proprie acelei familii, e un lucru supraomenesc să o mai scoți de acolo.

Desbinările religioase nu mai trec. Sunt martore atâtea neamuri din Apusul Europei, cari dacă mai pot învinge dificultățile continui ale acestei desbinări, o dătesc unui temperament mai calm și unei firi mai sobre și mai stăpânite ca a noastră.

Unitatea prin religie a fost și este unica noastră putere, unicul avantaj pe care ni l-a dăruit Dumnezeu pe lângă atâtea alte dezavantagii externe și interne. Să nu-l pierdem și pe acesta. Nu știu ce ne-ar mai putea ține.

Rugăm guvernul actual care vrea să restabilească unitatea în cuget și simțiri în mijlocul poporului nostru, să ia măsuri serioase pentru oprirea propagandei sectare. E necesar mai ales să oprească orice tipăritură — fățișă sau camuflată — care alina-tează efervescența sectară. Și să confiscă toate publicațiile și cărțile sectare cari există acum, din orice loc. Să oprească orice predicator sau sim-plu sectar dintr'o anumită localitate de-a lua contact cu sectarii din altă localitate. Să oprească orice predicator străin de-a predica românilor și

în genere orice legături între sectarii streini și cei români.

Un decret-lege care să oprească orice activitate sectară ar fi extrem de necesar.

D. STĂNILOAE

Noua Constituție promulgată la Palatul Regal în 27 Februarie 1938

Cu majoritate uriașă și cu nesfârșită însuflețire Țara s'a rostit cu aprobare asupra primirii Constituției, ear M. Sa Regele Carol II a promulgat-o luând jurământul conducătorilor guvernului în frunte cu I. P. S. Sa Patriarhul României.

Solemnitatea promulgării s'a desfășurat în marea sală a Tronului, unde după serviciul religios dela paraclisul Patriarhiei s'au întrunit membrii guvernului împreună cu comisiunea de centralizare.

Capul sfintei noastre biserici, în numele Țării întregi, depune la treptele Tronului adâncă ei mulțumită, plină de cetățenească loialitate și devotamentul plin de admirație al tuturor.

După ce I s'a înmănat textul pe pergament al Constituției noi pe care l-a semnat, Suveranul a rostit următoarele:

„Noua Constituție este isvorâtă dintr'o nevoie sănătoasă a cerințelor naționale și a fost frământată în conștiința Mea și a sfințicilor Mei cari, alături de neuitatul Meu părinte, au fost creatorii României de astăzi.

Țara căreia i-am încredințat spre învoire această nouă Constituție, a primit-o cu un entuziasm care Mi-a bucurat inima.

Sânt cel dintâi legat de ea și voi fi cel dintâi păzitor al ei pentru binele poporului Român“.

* FOIȘOARA *

Amintiri despre Dimitrie Comșa

Fostul profesor dela Seminarul nostru din Sibiu de pe vremuri, memorandumul Dimitrie Comșa, era cum știm și un iscusit colector a broderiilor și țesăturilor țărănești, nu mai puțin a creștăturilor în lemn, înfățișate mai ales în mulțimea de cărje și măciuci frumos „incristite și învărgate“.

Despre activitatea aceasta, ca și despre colaborarea profesorului D. Comșa la redactarea publicației „Foișoara Telegrafului Român“ din anii 1876-1877, găsim în recenta serie a broșurilor dela „Cultura Românească“ S. A. R. București, scrise de dl Barbu Lăzăreanu, — următoarele amintiri:

Când moș Comșa te poțea la un taifas despre broderii și țesături, știa că,

după ce se va fi risipit mirosul citadin al naftalinei de pe rusticele alțițe „cu gura șarpelui și puii soacrei“ și de pe bănicerii sau umereii din iile de acum un veac, — va veni rândul prezentării unei serii nouă de creștături în lemn.

Presimțind această lunecare a convorbirilor — dela munca feminină cu acul, la aceea de primitivistă sculptare cu bricegele — îi întonam unchișului, din „Nazat“ al lui Iacob Negruzzi și D. R. Rosetti:

Aud un sgomot de băte, de băte, de băte...

El însă făcea, surzând, observația că bătele electorale încreștează în chip neartistic pe cetățeni; pe când în muzeul său particular botole se bucură de creștături fine, făcute de mâni de „ndrăgostiți“.

Și pe masă, pe scaune, pe cufere, începeau să se înșire — fiecare cu istoria vieții ei — ici o „bătă împestrită“ adusă de prin Câmpeni din județul Turda-Arieș, colo una informată — adică „cu forme“ — dela Sibieșul-vechiu; după care se orânduiau: bota împuiată dela Streii-Ohaba din Hațeg și altă „boată“, împuiată dela

Chitig și o sumedenie de cărje incristite și zeci și zeci de măciuci învărgate, cu severe înfrumusețări de par'că le-ar fi lucrat asceții dela muntele Athos.

Și venea, apoi, rândul furcelor de tors: furci „scrise“, „chindisite“, „înflorate“. Și venea rândul țevelor de pipă, al păpușarelor, al codorăștelor de bicu, al piperișelor impenate (sau „cu pene“), al fluierelor „ferecate“ cu cositor, și al câte unui „zurgălău la jeșcău sâmcelit“. Iar curiozitatea dialectală îți era uimită și satisfăcută când aflai că zurgălăul e o cruoiuliță, că jeșcăul e o pungă de piele pentru tabac și că ori „sâmcelit“ ori „împuiat cu sâmcel“ e unul și acelaș lucru.

O lume veche, o artă veche, dar nouă pentru tine, își descoperea tainele odată cu un vocabular pe care zădarnic îl căutai în studii și dicționare!

Dacă stăruim asupra vocabularului minunatului agronom și a celui atât de priceput și prodigios strângător, în ale ornamentice românești, e că Dimitrie Comșa a avut curajul în plina băntuire a

ciparianismului dincolo de Carpați (iar dincoace a școlii lui Laurianu și Massimu) să scrie într'o limbă curată care a atras luarea-aminte admirativă a lui Eminescu.

Era o vreme când școala filologică ardeleană — și cu ea aproape unanimitatea presei românești din Transilvania — cerea purificarea limbii, adică scoaterea vocabulelor de origine străină, ceea ce însemna eliminarea cuvintelor cari nu descindeau din limba latină. Și abia un sârman glas singuratic dacă-și mai îngăduia să întrebe sfios și discret: ce anume cugetă filologii să întreprinză ca „să nu rămâe carul românului fără rudă sau oiște, fără leucă, loitre, obede, cărâmb, leasă, mor, coașă ș. c. l., aratul sau plugul fără corman, gânj, grindei, cobârlă, rășboiul de țesut fără tort năvădit, fără brâgle sau vătăle, sucală, sul, mânjală, natră, etc., etc.; economul preste tot fără grajd, șură, șopron, iesle, greblă, otavă, ovăs, ciubară, potcoave ș. a. m. d.; meșterii fără mai multe unelte, de cari lipsiți fiind nu ar putea lucra“.

Viața la colegiul teologic din Mirfield, Anglia

În Anglia sistemul învățământului teologic, ca și cel al educației generale, este complicat și lipsit de uniformitate, având rădăcini în universitățile medievale din Oxford și Cambridge; rădăcini cari au produs flori foarte felurite. De aceea este necesar ca înainte de a face o descriere a vieții dintr'un anumit colegiu, să dau o idee despre schema generală a acestui învățământ.

În Anglia pregătirea pentru preoție durează de obicei vreo cinci ani. Trei ani din acești cinci sunt petrecuți la universitate unde puțini studenți studiază teologia, cei mai mulți studiază artele — limbile, filosofia, sau istoria. Răzuna acestui fapt stă în aceea că există în cler o tradiție aristocratică, așa încât poporul așteaptă să poată vedea în preot un îndrumător atât în afacerile sociale cât și în cele spirituale. De aceea studentul este încurajat să dobândească cunoștințe cât mai variate și, luând parte la sporturi și la nenumăratele activități sociale ale universității sale, să-și dezvolte caracterul său și să deprindă acele obiceiuri sociale cari sunt demne de respect și cari îl vor face capabil să fie un conducător. Dela universitate studentul continuă la un colegiu teologic, timp de doi ani, unde studiază teologia intensiv. Mulți simt că nu sunt de ajuns acești doi ani și există o mișcare care vrea să extindă învățământul teologic la trei ani, făcând în total un studiu de șase ani.

Colegiile teologice sunt independente unele de altele și au programe diferite. Unele, ca cel din Canterbury și Westminster, pregătesc numai preoți misionari pentru străinătate, și în aceste colegii învățământul teologic poate fi combinat cu cel medical care este foarte necesar în ogorul misionar; altele, și acestea sunt cele mai multe, sunt conduse de către dieceze (cu toate că studentul nu trebuie să fie din dieceza în care este colegiul), și în sfârșit altele sunt conduse de către comunități (mănăstiri) religioase. De acestea sunt două, dintre cari unul este cel din Mirfield.

La Mirfield nu merge nici un student care n'are o licență dela universitate, și vârsta mijlocie a studenților când intră în colegiu este 22 ani. Colegiul are

în privința conducerii foarte puține reguli, dorind să păstreze atmosfera de liniște și libertate în care viața spirituală poate să se desvolte mai bine. De altfel colegiul se găsește la țară unde nu există distracțiile orașului.

În zilele de lucru se face utrenia la ora 7 a. m. Aceasta este recitată și nu cântată și durează 20 minute. Ea este urmată de liturghie. Aceasta de asemenea este recitată și durează o jumătate de oră. La ora 8 se mănâncă destul de bine. Urmează făcutul paturilor și curățitul odăilor. Inșiși studenții fac aceste lucruri, în parte pentru economie, în parte pentru a accentua egalitatea în sarcini comune. Din aceleași motive se servesc unii pe alții la masă. În fiecare săptămână opt studenți servesc pe ceilalți.

Fiecare student meditează independent unul de altul cel puțin 20 minute în fiecare zi, și aceasta se face în general după ce s'a terminat curățirea odăilor. Zărele cu păreri politice diverse sunt puse la dispoziția studenților în saloane speciale.

Până la ora 9:45 a. m. colegiul este liniștit și studenții rămân în camerele lor — căci fiecare are camera specială — unde lucrează. Cursurile sunt reduse și au de scop în cele mai multe cazuri de a conduce pe studenți la lectură particulară. Este o bibliotecă teologică cu aproape 25.000 volume, la care s'adaugă toate cărțile nouă care apar. Numărul cursurilor este în total de 8 pe săptămână și sunt ținute în cea mai mare parte de către membrii comunității cari sunt călugări și profesori. La amiază se mănâncă foarte puțin și frugal, iar după masă până la ora 4 se petrece în genere în aer liber. Colegiul are o echipă de rugby care joacă matchuri cu diferite echipe din regiune. În timpul verii se aranjează matchuri de tenis și cricket (joc național englez).

Deoarece colegiul și mănăstirea au împrejurul edificiilor un teren întins, este posibilă o plimbare scurtă fără a se ieși în public, dar cine vrea să facă plimbări și excursii cu bicicleta în afară. De asemenea cine dorește să meargă în orașele vecine: Leeds și Huddersfield,

poate lua trenul sau mașina. De fapt colegiul nu este închis decât noaptea, însă studentul nu iese în timpul cursurilor (orelor de lucru).

Odată pe săptămână, într-o după masă, fiecare student este obligat să lucreze în grădina colegiului unde se cultivă flori și iarbă (englezească), cu toate că bate un vânt aspru din spre Marea Irlandeză.

La ora 4 p. m. se servește ceaiul. După aceasta urmează o altă perioadă de lucru până la ora 7 p. m., când se face vecernia. Aceasta este urmată de cină când se mănâncă cel mai bine în toată ziua (la fel ca la amiază în România). Urmează o altă perioadă de lucru până la ora 9:45 p. m., când se oficiază o slujbă scurtă numită compline. Între dejunul dela 8 a. m. și compline în întreg colegiul este o tăcere desăvârșită — nu se aude nici un cuvânt — pentru rugăciunile individuale ale studenților sau meditațiile lor să nu fie turburate.

Pentru menținerea bunei discipline fiecare student la sfârșitul fiecărei săptămâni este obligat să înainteze rectorului o așa zisă Black Sheet (Foaie neagră) pe care respectivul și a scris toate greșelile comise față de regulamentul colegiului în cursul săptămânii. Dacă aceste transgresiuni nu sunt prea multe rectorul nu spune nimic, dar dacă sunt prea numeroase acesta cere explicații studentului respectiv, dacă a fost bolnav, sau dacă nu a fost bine dispus, sau dacă are o altă explicație plausibilă pentru neobservarea regulilor.

Slujbele bisericești se oficiază în biserică care aparține comunității și care este situată între edificiul colegiului și cel al comunității. Membrii comunității sunt binevoitori în a da sfaturi. De altfel fiecare student are câte un tutor intelectual dintre membrii comunității cu scopul de a supraveghea studiile sale. Contactul studenților cu acești călugări (cari sunt tutori), adunare de sfinți și erudiți, este privit ca un avantaj deosebit pe care îl dă învățământul din Mirfield.

La sfârșitul fiecărui an academic studentul face un examen scris tratând subiecte trimise de comisia centrală anglicană de examinare din Londra. Când studentul a trecut examenul al doilea, el este gata cu studiile, și poate să se prezinte la episcop pentru a se sfinși.

Howard V. Green
student la Academia teologică „Andreiană”

Respectarea repausului duminical. În urma sesizării Sf. Sinod și Consiliului central bisericesc, ministerul muncii a făcut cunoscut ministerului de interne, că legea pentru reglementarea repausului duminical nu este respectată de întreprinderile comerciale și industriale din țară.

Intrucât constatarea contravențiilor se face și de organele administrative și polițienești, prevăzute de art. 25 din menționata lege, ministerul de interne a dispus ca organele în subordine să ia măsuri pentru respectarea legii, dresând procese-verbale contraveniențelor.

Se atrage, deasemenea atențiunea că — potrivit dispozițiilor art. 28 din lege — în cazuri de abateri, stabilimentele pot fi închise pe tot timpul zilei de repaus duminical, iar aceia cari, cu știință, tolerează abaterile vor fi sever sancționați.

„Pace și bună învoire”. «Țara Noastră», care apare acum sub formă de revistă săptămânală politică, spune sub titlul de mai sus:

Sf. Sinod a hotărât ca în ziua de 13 Martie să se officieze în toate bisericile din țară slujbe religioase pentru pacea și liniștea țării.

Regăsirea tuturor Românilor sub semnul religiei creștine prezintă o deosebită semnificație morală și națională. Pacea internă realizată prin biserică și învățătura lui Hristos este un act de cea mai nobilă tradiție românească, a cărei actualizare este deosebit de fecundă. Unirea poporului român într-o singură credință, reprezintă un imperativ al vremii noastre. Cu atât mai mult această unire va fi valoroasă, cu cât în sprijinul ei stau «preoții cu crucea 'n frunte» — vechiu simbol al forței noastre de totdeauna.

Nr. 1970—1998.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că preotul Ioan Dordea dela parohia Hașag, județul Sibiu, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa arhidiecezană din Sibiu în numerar, fără nici o reținere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezece mii) după soția sa Maria, decedată la 15 Ianuarie 1938.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 26 Februarie 1938.

Consiliul Arhiepiscopesc

Și iată că la Sibiu apare, în anii 1876—1877, „Foișoara Telegrafului Român” și apar „Căilindarele bunului econom” în care Dimitrie Comșa, într'un considerabil ciclu de cercetări referitoare la lucrarea câmpului, la pomărit, vierit, florărit, scrise în limba blestemăților de junimiști ieșeni, adică în aceea pe care o înțelege toată lumea românească, ci nu numai câțiva savanți făuritori ai unui idiom artificial propit pe o logică implacabilă și absurdă.

Eminescu a semnalat cu entuziasm „această schimbare în bine” care avea loc în Ardeal mulțumită micului grup alcătuit din Dimitrie Comșa (nu Demetriu Comsia), Ilarion Pușcariu, D. P. Barcianu, Eugen Brote. *) Greul muncii la „Foișoara”

*) Iată, în această privință, un fragment din recenzie la Eminescu:

De un an și mai bine au început să iasă la lumină pe lângă foaia politică „Telegraful Român” o foaie literară. Aceasta din urmă, numită: „Foișoara Telegrafului Român” se învârtă pe mai cu seamă cu răspândirea științelor practice, trebuitoare plugarului și grădinarului; ea e menită a pune în mână învățătorului sătesc și a preotului o lectură, scrisă românește de a dreptul, lesne de înțeles și folositoare. Tot odată găsim în foaie dări de samă asupra cărților străine cari ating câtva și pe români, desbateri asupra limbii ș. a. ...

Ortografia e fonetică, cu concesii etimologice pe care le-am făcut și noi. Câțiva tineri, sătui se vede de păsărească filologie și a gazetărilor de dincoace și dincolo de munți, au prins a se pune pe muncă temeinică și înzestrați cu știință bună o tipăresc pe aceasta în banii mărunți ai cunoștinții utilitare, și mare ne-ar fi părerea de bine, dacă am auzi că banul umblă în casa preotului și a învățătorului tot așa de bine ca și într'a țărânului. O serie din aceste studii (Pomăritul, întocmit cu deosebită privire la gră-

și în „Căilindare” îl ducea Comșa. Căci — pe lângă călăuzirile agricole, cari (sporite, în cursul câtorva decenii, cu noi adaosuri în domeniul dobândirilor practice și al terminologiei respective) aveau să formeze trei impunătoare tomuri, — Dimitrie Comșa scria și chestiuni de economie politică și polemici pentru înlăturarea confectionărilor nefirești de forme și de ortografie.

Grija, plină de umor și de surâs simpatice, pe care o avea pentru cuvântul popular viu, sprinten, limpede, i-o vedea la tot pasul, la tot prilejul. Printre admiratorii mai tineri ai lui Comșa se afla un martir al dinților cariați și căruia un stomatolog sibiian îi scosese într-o zi două măsele cu rădăcini lungi și putrede. Bietul om se plângea că în gingiile lui, ca după un cataclism, s'au adâncit două caverne.

— «Nu ai două caverne, ai două râpe surpate și tăpșane cucuiete», îl mângâie și îl corectă moșul.

Un altul, iarăși, i se tânguia moșneagului că medicul l-a supus pentru o săptămână întreagă unui regim sever de car-tofi copti. Dimitrie Comșa îl sfătuia:

— Na le mai tot zice: cartofi, și are să-ți pară că mănânci zilnic altfel de bucate. Zi-le azi: barabo!, mâine: barabule, poimâine hliribe, răspoi-mâne: picioici, apoi: mere de pământ, după aceea: crumpene și crumpiri. Dacă îți mai prelungește regimul cu încă o săptămână, ai vremea necesară să-ți numești mâncarea: fermer, alune gogoase...

dina școlară de Dimitrie Comșa, Sibiu, 1877), au ieșit într'un tom de 200 fețe octav. Ilustrațiile sânt bune, tiparul lămurit și citeț, lucrarea sistematică și totuși lesne de înțeles, în cât cu un cuvânt îi doresc cărții răspândire cât de mare, de vreme ce-i unica lucrare de felul acesta, care e în curentul științei.

Căci sinonimile cu care designă și nuanța erau vesele, desmierdătoare și vaste. Vaste ca niște capite de epică populară.

Alcătuitorii de dicționare și autorii de studii dialectologice de pe la noi încă n'au aflat câtă bogăție de limbă din toate colțișoarele Ardealului și Banatului e cuprinsă în Albuemele de ornamentică și în Căluzele acestui neobosit cutreerător al satelor dintre Carpați și Tisa, ale cărui călătorii de studii, pe jos și în căruță, au fost întrerupte doar de 14 luni de temniță la Vaț, căci luase parte la redactarea și iscă-lirea Memorandului.

Din pervazul veșniciei

— Un cântec de pe alte meleaguri —

La cotitura aceasta a vieții mele nu mai puteam fi ispitit să spun că joc teatru. Cu ani în urmă, când ispășind greșala părinților cari m'au desprins din coapsa giei — de care eram legat organic dintr'un leat cu începuturi cufundate în negură istorică — și m'au dat la învățătură fără să țină seamă de slabele lor mijloace materiale, eram nevoit să fac pe figurantul pe scena unui teatru din București, puteam să mă consider și eu, nu fără oarecare amor propriu, un fel de actor incolor și de ocazie. Dar rolul meu de artist de circumstanță, de fantoză de carnaval, era sfârșit în clipa în care realitatea a fost desbrăcată pentru mine de orice contur romantic, real și impalpabil, ca să-mi apară întreagă și inexorabilă, s'o simt și s'o trăesc în toată amărăciunea și asprimea ei, ceas de

ceas și zi de zi, în cadența istovitoare a muncii de salahor din fabrica lui Ford. Eram în America, această țară cu formidabile șantieri industriale și fără reverii, în care munca cu grele unelte de caznă și cu maximum de randament, mă făcea să simt realitatea vieții în toată amploarea ei. Când e jucată ca la teatru, viața noastră nu-i decât o simplă ficțiune, îmbrăcată într'un stil mai mult sau mai puțin floral. Când e trăită însă cu clocot și în toată adâncimea ei, viața omului e o frescă impresionantă de catacombă. Și am convins-gerea neclintită, că problemele cruciale cari sunt legate de această viață ome-nească, sunt limpezite prin trăiri adânci, prin urcușuri obositoare și prin pătimiri reale, mai eclatant și mai satisfăcător decât prin vagi și echivoce încercări de teoretizare.

Cred că nimănui nu i-a trecut prin gând să facă gluma insipidă că fericirea proiectată dincolo de orizonturile zilei, fericirea viitoare după care insetează orice suflet care s'a regăsit în Dumnezeu, ar fi răsplata unei atitudini creștine în lume pur platonice — ignorând că Impărăția lui Dumnezeu stă în fapte concrete, nu în vorbe inutile. Așa e și cu viața luată în sine. Ea trebuie trăită cât mai real și cât mai intens. Fiindcă numai atunci o poți cunoaște și-i poți descifra filonul de mister. Numai atunci poți deosebi ceea ce este esențial și etern de ceea ce este întâmplător și trecător. Zbuciumul vieții — struggle of life, cum spune englezul —, cât mai extenuant și mai apăsător, trebuie să fie cheia de boltă a existenței tale. N'ai nici o perioadă în viață, cum decreteează Tocqueville, în care

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferință preotească. — Marți, 15 Februarie c., preoții tractului *Avrig* s'au întrunit în conferință preotească.

La ora 8 P. Cucernicul protopop *Ioan Cădea* salută pe membrii conferinței și propune opt membri pentru adunarea protopopească. Conferința aprobă.

Preotul *Ioan Burs-Ucea* de sus, dă citire tezei: Inițiative de organizare pentru promovarea vieții morale și culturale. Aceaș teză a prezentat-o preotul *Marcu Budac* Glâmbocă. Prima privea partea practică, a doua cea teoretică a problemei. Ambele au fost urmărite cu multă atențiune.

Preoții *Gh. Tatu-Sebeș* și *Ioan Prieș* Săcădate dau citire unui raport asupra cărților primite pe seama bibliotecilor parohiale, în anul precedent. S'au oprit mai mult asupra lucrării: La picioarele Mântuitorului.

Preotul *Valeriu Voineag* Feldioara dă citire tezei: Opinii asupra modificării și augmentării statutului Reuniunii ortodoxe a femeilor române. Teza, de interes deosebit, cuprinde precizări și indicații la fiecare articol din vechiul statut. O importanță deosebită s'a dat art. 2, în care se cere ca scopul Reuniunii femeilor ortodoxe să fie, mai întâi de toate: creșterea femeii morale.

Se fac întregiri la art. 3. Iar la art. 4 se cere ca în noul statut să se precizeze că membre ale Reuniunii ortodoxe nu pot fi decât femei ortodoxe. (Sânt cazuri când femei de religie greco-catolică căsătorite după bărbați ortodocși, fac parte din aceste reuniunii și au ajuns până în comitetul de direcție).

La art. 8, pentru supravegherea activității reuniunilor, se propune înființarea unui comitet în fiecare protopopiat, compus din protopop și toți președinții cercurilor religioase, cari să viziteze măcar odată pe an activitatea fiecărei reuniuni, să-i viziteze protocolul și să dresze proces verbal pe care să-l înainteze în termen protopopului respectiv.

La ora 12 conferința ia sfârșit. A urmat o masă frățască, dată de venerabilul protopop *Ioan Cădea*.

Pr. *Valeriu Voineag*.

Cerc religios-cultural. — Preoții din cercul religios Beșa, tractul Târnava-mare, și învățătorii din cercul cultural Da-

neș, și-au dat mâna, hotărând unanim, ca în anul școlar 1937—38 acești factori culturali ai satelor, să colaboreze formând un program comun, cu subiecte de ordin religios-moral-cultural-economic, lucrate de membrii acestor cercuri în folosul popoului dreptcredincios.

În baza hotărârii luate s'a format programul pentru 8 ședințe, precum și itinerarul privitor la comunele unde să se țină ședințele. Una s'a ținut în comuna *Mălâncrav*, unde în ședința intimă a cercurilor, ținută în sala de clasă a școlii primare de stat, dna *Leontina Sabău* inv. în *Mălâncrav* predă o lecție-model la desemn, claselor V—VII. Lecția a fost declarată reușită. Pr. *Nicolae Deac* din Florești, face o dare de seamă asupra cărții: Mănăstiri românești din Transilvania, de Șt. Meteș.

Președintele cercului religios mai adaugă următoarele: „Lucrarea părintelui Meteș e de dorit să fie cunoscută de toți credincioșii ortodocși ai acestei țări, indiferent de profesia ce îndeplinesc, dar în special de corpul preoțesc și cateheții noștri dela orice școală. — (Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu, Lei 250). — Dnii membrii ai corpului didactic primar o pot afla în biblioteca parohială din comuna unde funcționează, dacă parohia e ortodoxă“.

Terminată ședința intimă preoții și învățătorii se îndreaptă către sfânta biserică unde se oficiază utrenia și sfânta liturghie în sobor. Răspunsurile sunt date de învățători și învățătoare.

A predicat preș. cercului religios *V. Corbeanu* (măneacănd dela: Luca 16, 19) iar la sfârșitul sfinteii liturghii se cetește lucrarea preotului *Ioan Oltean* din Criș: Plăgile sociale și combaterile lor.

Ședința următoare s'a ținut în comuna *Laslea* în ziua de 5 Decembrie 1937, prezenți fiind toți membrii cercului religios și cultural. În ședința ținută în această comună dsoara *Eug. Constantin* ține cu cl. III-a o lecție-model la istorie cu subiectul *Ioan Corvin* și *Matei Corvin*. După terminarea lecției și criticei acestei lecții toți membrii prezenți: preoți și inv. iau parte la sfânta liturghie. Explicarea evangheliei zilei o face preș. cercului religios *V. Corbeanu* măneacănd dela Luca 13, 12.

În ședința de după masă, ia cuvântul Pr. *Nicolae Petri* din Noul, vorbind

să te pot odihni în toată via. Fiecare clipă a vieții îți impune o supremă efortare, în afară de tine, și mai ales în tine. Odihna deplină, sub formă de indolență fizică și de totală apatie spirituală, nu va fi nici chiar în cerul năzuințelor noastre creștinești. Pentru că în grădina aceasta de lumină a lui Dumnezeu, dacă vom fi găsiți vrednici să fim primiți în ea, sufletul nostru va fi într-o veșnică și dinamică activitate, va fi un permanent izvor de radiere harică. În cer și pe pământ e mișcare continuă, e avânt și creație.

Parcă niciodată însă nu mi-a apărut mai deșartă iluzia odihnei ca acum când osteneam în fabrica lui Ford din Dearborn-Michigan, unde o întâmplare nefastă, care poate fi socotită deopotrivă vicisitudine și binecuvântare, m'a făcut să înțeleg că dacă nu pot avea năpraznica voință să ridic din senin cea mai uriașă întreprindere de automobile din lume, cum a făcut Ford, și să fiu stăpânul unei averi astronomice, pot avea cel puțin taria sufletescă să primesc cu resemnare și fără nici un cuvânt de tăgadă împotriva lui Dumnezeu, sentimente dure ale vieții. Și chiar dacă m'aș fi lăsat doborât și învins, și precum odinioară biblicul Iov a fost îndemnat de soția sa să facă, să „blestem pe Dumnezeu și să mor“, nu m'aș fi făcut oare de ocară în fața tovarășilor mei de muncă, cari știau că în țara nemuritorului navigator Cristofor Columb, cultul muncii fizice e o dogmă ineluctabilă? Nu mi-ar fi amintit oare Henry Lee, negrul autentic care lucra în stânga mea și care prin strămoșii săi sclavi venea deadreptul din Africa toridă, adevărul

elementar că Statele Unite, cu milioanele ei de muncitori, s'a ridicat la cel mai înalt standard de viață materială, numai printr'un efort uriaș al tuturor? Și ce ar fi spus oare Geo Brown, prietenul meu de lucru din dreapta, ai cărui străbuni veniseră în America din „old fashioned Europe“ (demodată Europă), din țara persecuțiilor religioase a Albionului, pe bordul istorice corăbii „Mayflower“ (Floare de Mai)? Nu mi-ar fi reproșat el oare, cu mintea lui sănătoasă, că munții de bogăție ai Americii — cari l-au îndreptățit pe William Jennings Bryan să lanseze în criza economică dela 1896 celebra sa rețetă de terapie socială, după care „populația Statelor Unite nu poate fi răstignită pe o cruce de aur“, — s'au ridicat prin truda și sacrificiul tuturor? Și oare nu mi-ar fi amintit tot prietenul meu Geo, el care cunoștea mai bine decât mine Biblia — fiindcă o citea în fiecare Duminică copiilor săi cu voce tare — pasagiul din Cartea Facerii (Cap. II, v. 15), înviorător cu un răsărit de soare într-o dimineață de primăvară, care statornicește categoric că obligația muncii nu-i un blestem, ci este o lege morală universală și anterioară căderii omului și pedepsirii lui: „Dumnezeu a pus pe om în raiul cel din Eden, ca să-l lucreze și să-l păzească“? Și atunci, ce-ar mai fi rămas din concepția mea, care bazată pe cap. III, v. 17, din aceeași carte a Facerii, vedea în munca fizică o năpastă cumplită? „Întru sudoarea frunții tale să-ți câștigi pâinea ta, printre spinii și pălămida pământului“, — a spus Dumnezeu lui Adam, când l-a alungat din rai. Acesta a fost verdictul prin care con-

asistenței despre: „Munca plugarului în lumina evangheliei“. Urmează la cuvânt dl învățător *Samoilă* din Daneș care vorbește despre „Datoria tinerilor premilitari“. Urmează, apoi cuvântul de încheiere al președintelui, care mulțumește atât prelegătorilor, cât și popoului ascultător.

Asistent.

Nr. 1897—1938.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Păr. Ioan Moșoiu din Șimon Bis. nouă, decedat la 19 Ianuarie 1938, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 26 Februarie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Nouii arhieriei vicari. Prin decret regal au fost confirmați că arhieriei vicari: P. S. Sa *Valerie Moglan* la mitropolia Moldovei și a Sucevei și P. S. Sa *Efrem Enăcescu* la mitropolia Basarabiei.

Al cincilea monument românesc în Sibiu. Un comitet, în frunte cu dna profesoară *Catarina Săndulescu*, a luat laudabila inițiativă de a ridica, în bătrâna cetate a Sibiului, un bust în bronz marelui nostru maestru *Mihai Eminescu*. Bustul este lucrat de sculptorul *Radu Moga*, profesor la liceul ortodox român din Brad. Lucrarea va fi complet terminată până în Mai 1938, când se va face desvelirea în cadrul unei cuvenite festivități, la care au să fie invitate distinse personalități din toată țara. Sibiul va avea astfel, — pe lângă busturile lui: Al. Papiu Ilarianu, Gh. Barițiu, Gh. Coșbuc, I. G. Duca, — pe al cincilea, înălțat genialului *Mihai Eminescu*.

Cazul dela Sâmbăta de sus. Poliția orașului Făgăraș raportează: Cu ocazia plebiscitului din ziua de 24 Feb., în comuna Sâmbăta de sus au votat contra constituției 161 locuitori. A doua zi, 25 Februarie, toți acești 161 locuitori s'au prezentat în corpore la primărie, regretând faptul. Au cerut și votat din nou cu toții „pentru“, denunțând, în același timp, pe instigatorii cari i-au determinat să voteze „contra“.

dițiunile de muncă ale omului, ca o consecință firească și logică a căderii lui în păcat, s'au agravat. Însă verdictul acesta divin nu este osânda iremediabilă pe care ne grăbim s'o vedem oricâteori suntem nevoiți să ne câștigăm pâinea cea de toate zilele ceva mai greu, printre spinii și pălămida ogorului, sau în fumul și căldura infernală din fabrici. A fabricilor, cari atunci când te apucă în zgomotul și focul lor înăbușitor, sunt pline de mai multe revelații de viață, dar sunt ceva mai puțin frumoase, decât atunci când ai prilejul să le admiri într-o splendidă diagramă dintr'un album turistic. Oricum însă, nici chiar aici, munca nu poate fi socotită un blestem. Dimpotrivă, de cele mai multe ori, munca grea, ca și marea suferință, e tonicul care operează în internul nostru un zguduitor reviriment moral. Munca dărză te face om, te oțelește. Prin muncă istovitoare — singurul cântec de laudă efectivă pe care-l poate aduce omul lui Dumnezeu — se înălțărește și armătura sufletului nostru în mod uimitor. Asta o citeam în fiecare zi, ca într'un manual de pastorală, în ochii prietenilor mei *Henry Lee* și *Geo Brown*, singurii cari dintr'o întreagă constelație de emigranți veniți din toate țările globului ca să muncească în atelierul cel mare de montare a pieselor la automobil, îmi mai stăruie și astăzi în minte, nostalgic și evocator.

În „Ford Motor Company“ din Dearborn-Michigan, luni de zile n'am auzit decât un singur cântec: cântecul emigrantului muncitor. Cântecul muncii constructive. Cântecul pribeagului — acest mădular des-

Mare serbare străjerească se organizează în Sibiu, în zilele de Marți și Miercuri, 8 și 9 Martie 1938. După serviciul religios, dela ora 10, în catedrala mitropoliei, urmează ședința festivă în sala teatrului municipal, apoi demonstrații străjerești, vizitarea mai multor așezăminte publice etc.

Ministerul cultelor a fixat ca ultim termen ziua de 1 Mai 1938, până la care dată sectele religioase să se conformeze deciziei, prin care se reglementează funcționarea lor.

Elevii vor asista la slujbele religioase în săptămâna Paștilor. Ministerul educației naționale a pus în vedere școalelor de toate gradele ca elevii să fie lăsați liberi în zilele de 11—12 Martie și în după amiezele de 7—8 - 9 și 10 Martie, pentru a asista la slujbele religioase ce se fac în biserici din prima săptămână a Postului mare.

Ziua sădării pomilor este fixată, de direcția viticulturii și horticulturii, la 25 Martie 1938. Se vor distribui câte 20 pomi: bisericilor, școalelor și așezămintelor culturale din toate comunele mai multor județe ale țării.

Act de mulțămire. Subsemnatul preot în parohia *Lelese* cu filia *Sohodol*, județul Hunedoara, în numele consiliului și adunării parohiale aduc călduroase mulțămiri fostului deputat de Hunedoara, dlui *Constantin Bursan*, pentru următoarele donațiuni făcute sfintelor noastre biserici:

1. Parohiei *Lelese*, pentru reparații la biserică și la casa parohială a dăruit suma de 22.290 lei, precum și un clopot pentru biserică în valoare de Lei 15.000;

2. Filiei *Sohodol*, pentru reparațiile ce le vom face în vara anului curent la biserică, a dăruit frumoasa sumă de 25.000 lei. — Pentru toate aceste donații rog pe bunul Dumnezeu, să-l binecuvinteze și să-i dăruiască sănătate și noroc în toate zilele vieții Sale. — Pr. *N. Rențean*.

Concurs. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura popoului român-Astra“ Sibiu, publică concurs pentru 10 burse a Lei 1000 din fundațiunea „I. Petran“, care burse se vor distribui elevilor români dela școalele de meserii (lice industriale). Cererile însoțite de certificatul școlar, cu ultimele note obținute în cursul anului școlar 1937/38 și certificatul despre situația părinților, vor fi înaintate comitetului central al „Asociațiunii“, Sibiu, strada Șaguna Nr. 6, cel mai târziu până la 26 Martie a. c.

făcut din trupul cine știe cărei îndepărtate țări, și purtat în lume de destinul său, precum poartă vântul frunza jilavă desprinsă din copac. Ați auzit vreodată cântecul vagabondului? E o melodie tristă: „J'ai mon caprice pour seul guide et je voyage comme la feuille morte et comme le nuage!“ Rătăcesc printre străini, ca frunza moartă, ca fulgul de zăpadă! Era cântecul nostru, al salahorilor. Îl învățasem și eu pe dinafară și-l cântam. Îl cânta fiecare din noi. Dar în atelierul nostru nimeni nu știa să cânte atât de frumos acest cântec al agonisirii pâinii pe meleaguri streine, ca Gheorghe Paltin, pribeagul român de pe Valea Mureșului, care lucra în atelierul vecin. Omul care a fost o mare revelație pentru mine. Românul cu minunată și viguroasă arhitectură sufletească, această mare energie morală, care după mai bine de treizeci de ani de neagră pribegie, își avea încă rădăcinile spirituale indelibil înfipte în vadul țării sale dragi, acolo departe, în livada Mureșului. Văd și astăzi, îmi spunea adevărat, satul și casa părinților. Văd plopul dela poarta noastră, bisericuța de pe deal și cimitirul cu crucile de lemn. Aud și astăzi clopotul ce cheamă la denii și toaca de vecernie...

Îl chema Gheorghe Paltin. Ar fi putut să-l cheme și altminteri, pentru că el rezuma prin viața lui eroică, în chip ideal, viața oricărui emigrant român din țara lui Columb — acest pământ al tuturor libertăților. Sunt treizeci de ani de când a plecat de-acasă, fără să se mai întoarcă vreodată. Căci Gheorghe Paltin știe că cel care pleacă odată în lume, nu trebuie să se mai

Pastorul Niemoller, judecat pentru atacuri la adresa statului german din amvon, a fost condamnat la 7 luni închisoare într-o fortăreață și la două amenzi, una de 500 mărci și alta de 1500 mărci.

Prima amendă este considerată plătită prin închisoarea preventivă pe care Niemoeller a făcut-o. A doua amendă, în cazul când nu va fi plătită va fi transformată în trei luni închisoare.

Preotul mai este condamnat și la cheltuielile procesului.

O ținută mai decentă. Ministerul educației naționale a trimis inspectoratelor școlare o circulară prin care le atrage atenția că multe membre ale corpului didactic au o ținută ce nu corespunde cu rolul lor de educatoare. Sânt profesoare și învățătoare care fumează nu numai în cancelarie, ci și pe coridoare unde sânt întâlniri de eleve. Unele poartă rochii ce nu sânt exemplu bun pentru eleve. Figura multora este a figurinelor din vitrinele coaforilor, vopsite pe față, — cu sprâncenele smulse, unghiile roșii etc. Asemenea purtări, fiind un rău exemplu pentru eleve, profesoarele, — zice circulara — să înceteze a mai fuma în școală, iar ținuta să și-o îndrepteze. Cele ce nu se vor conforma, vor suporta severe sancțiuni.

Ce li-a trăznit prin minte! Consiliul central, al Asociației sovietice rusești a celor fără nici un Dumnezeu, oferă o sută de mii ruble ca premiu celui care prezintă „Biblia mișcării atee”. Bezbojnicii, tipărind această „Biblie” marxistă în milioane de exemplare, speră să distrugă adevărata Biblie, a învățăturilor evanghelice. Trudă în vânt și risipă de bani.

Congres euharistic internațional va fi găzduit la Budapesta în săptămâna din urmă a lunii Mai a. c., cu prilejul aniversării celor 900 de ani împliniți dela moartea primului rege Ștefan al Ungariei, în creștinătorul păgânilor unguri. Manifestațiile religioase dela Budapesta vor fi, de sigur și de astădată, împreunate cu propagandă revizionistă, desfășurată de unguri sub ocrotirea și în colaborarea clerului catolic. Episcopul Mailat, retras la Budapesta, nu încetează a îndemna pe minoritarii maghiari din România să participe în număr cât mai mare la serbările budapestane: ocazia cea mai prielnică pentru agitațiile revizioniste. — Guvernul român va ști să ia măsuri pentru domolirea excesului de râvnă a capetelor prea înfierbîntate.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 6 Martie 1938, va predica părintele consilier Tr. Scorobef.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Grigorie T. Marcu — Numărul pe Martie 1938 cuprinde: **Mirenii în biserică**. Redacția: Frația Ortodoxă Română. Dr. Petru Al. Rezuș: Christologia dela Filipeni 2, 5—11 și Kenosa protestantă modernă. Pr. Spiridon Căndea: Necesitatea actuală a apostolatului laic. Preot Aurel Radu: Problema sinuciderii. Preot Dr. Liviu Stan: Importanța mirenilor în biserică și participarea lor la exercitarea puterii bisericești. Preot Mihail Neagu: Veniți la Hristos (predică). Prof. univ. Dr. Șt. Bezdechi, Pr. Ioan Bunea, Gr. T. Marcu și P. Brudea: Mișcarea literară: Viața și învățătura sfântului Grigorie Palama. Apărarea credinței. Εὐδαίμων ὁ Πόντικος. Personalitatea morală a sfântului Ioan Chrisostom. Câteva cuvinte actuale despre biserică. Brăul crucii ortodoxe. Al patrulea an de luptă. Smerenia. Gr. T. Marcu: Cronică: Centenarul Seminarului central din capitală. I. P. S. Patriarh Miron prim-ministru. Noua Constituție a României. Agonia Concordatului iugoslav. Noul Patriarh al Bisericii ortodoxe sârbești. Gr. T. M. și Ș. L.: Note și informații.

„Țara Bârsei”, excelenta revistă brașoveană, care apare în voluminoase numere, sub conducerea profesorului Ax. Banciu aduce, în numărul său pentru Martie-Aprilie 1938, variat și bogat material cultural și literar, din care desprindem: La împlinirea unui veac dela întemeierea Gazetei Transilvaniei, de Aurel A. Mureșanu; Insemnări vechi din biserici noi, din Țara Oltului, de V. Literat; Amintiri din război, de Dr. A. Sulică; versuri și proză; dări de seamă, bibliografie etc.

Au apărut următoarele compoziții muzicale de Timotei Popovici:

1. Cântările liturgiei

pentru voci mixte

ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200—

2. Cântările liturgiei

pentru 3 voci egale

ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100 — De vânzare la Librăria Arhiepiscopale Sibiu

Banca de Industrie și Comerț s. a. din Sibiu

Convocare

Se aduce la cunoștința dlor acționari, că sunt convocați în a 74-a

Adunare generală ordinară

care va avea loc în ziua de 23 Martie a. c., ora 5 p. m., la sediul societății Sibiu în sala școlii Brukenthal.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea Bilanțului și Contului de Profit și Pierdere încheiate la 31 Decembrie 1937.
2. Raportul cenzorilor și propunerea de spre distribuirea beneficiului net.
3. Stabilirea jetoanelor de prezență a cenzorilor și a consiliului de administrație.
4. Alegerea a 4 membri în Consiliul de administrație.

Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere s'au depus la judecătoria competentă. (3) 1—1

Consiliul de administrație

Nr. 444/1938

(10) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Comolău, din protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună, cu grajd și grădină de zarzavat.
3. Sesie parohială de 19 jugăre; în caz că salariul dela Stat va crește cu 50%, atunci sesia va rămânea de 15 jugăre.
4. Dela 12 familii câte 25 l. grâu și 25 l. ovăz; dela 17 familii câte 12¹/₂ l. grâu și 12¹/₂ l. ovăz; dela restul familiilor câte 20 lei anual.

Cererile de concurs, împreună cu actele necesare, se vor înainta în termenul indicat, oficiului protopopesc Sf. Gheorghe.

Se va anexa și autorizația Prea Ven. Consiliului Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta a aprobarea prealabilă a oficiului protopopesc în vre-o Duminecă sau sârbătoare în parohie spre a fi cunoscuți de către credincioși.

Intrucât credincioșii noștri nu știu românește, vor fi preferați candidații, cari cunosc și limba maghiară.

Oficiul protopopesc Sf. Gheorghe în înțelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 1581—938.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că preotul-capelan Aurel Chețian dela parohia Bobohalma, județul Târnava-mică, în baza §-lui 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa arhiepiscopale din Sibiu, în numerar fără nici o reținere ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soția sa Florentina, decedată la 22 Septembrie 1937.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 26 Februarie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Arendare de moară

Se dă în arândă, pe termen de 3 ani, începând din 1 Iunie 1938, până la 31 Mai 1941, moara proprietatea bisericii ortodoxe române din Făgăraș, situată în strada Dr. Ioan Șenchea Nr. 36, (moara din sus)

Prețul de strigare este de Lei 42.000 scris patruzecișidouă de mii Lei anual, plătit în 4 rate trimestriale anticipativ.

Licitația se va ținea Duminecă la 27 Martie 1938, la ora 3 după masă, în Sala culturală din strada Codru-Drăgușanu Nr. 7, pe lângă ofertă închisă.

Ceice doresc a lua parte la licitație, au a depune 10% din prețul de strigare în bani gata, care se va completa la suma rămasă definitiv.

Caetul de sarcini și inventarul moarei se pot vedea la banca „Furnica” din Făgăraș. Făgăraș, la 26 Februarie 1938.

Epitropia Bisericii

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțesti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Întoarce niciodată acasă, pentru că nimeni nu-l mai așteaptă. Fiu de preot sărac, cu câteva clase de liceu, a venit în America să-și încerce norocul. Nu mai avea pe nimeni acum. Era singur. Cel de-acasă murise demult. Aici, între streini, a dat peste multe obstacole. Dar le-a biruit pe toate cu marea lui putere sufletească. Croniarul de mâne care va scrie epopeia românilor americani, va trebui să așeze la loc de cinste în galeria sufletelor mari, pe Gheorghe Paltin. A adus cu el de-acasă trei lucruri: un cufăr de lemn, credința mamei și cântecul. Cufărul sărăciei sale, îl mai păstrează și azi în podul casei. Credința pe care i-a dat-o mama odată cu laptele din țâță, mama lui care l-a sărutat cu lacrimi în pridvorul casei bătrânești când s'a despărțit de el, a fost razemul lui suprem în zile de grele încercări. Iar cântecul, pe care-l învățase dela tatăl său, fermecătorul lui cântec, a fost leacul cu care și-a tămăduit multe răni în lunga sa pribegie, și-a vindecat multe dureri. Muzica adoarme copilul în leagăn. Muzica îmbânzește fiara pădurilor. Muzica poate potoli chiar dorul de țară. De aceea poate cânta Gheorghe Paltin cu atâta foc. Cânta să-și astâmpere aleanul și să evoce pe cei ce nu-i mai are. Undeva, în adâncul sufletului său, era o mină inepuizabilă de armonii cerești, care-l făcea să se ia la întrecere cu adierile vântului din nopți liniștite și cu murmurul pârâului. Glasul lui Gheorghe Paltin era mai vibrant și mai mișcător decât simfonia naturii. Stăpânea,

mai cu seamă, cântarea bisericească, în care-și topea întreg jarul său lăuntric, toată melodia din adâncul inimii sale. Un tropar sau un irmos, cântate de Gheorghe Paltin, te transfigurau complet. Cânta patetic „La râul Vavilonului”. Era cântecul destinului său, pe care nimeni nu i-l ar fi putut cânta. Și-l cânta el singur. „Acolo am șezut și-am plâns, când mi-am adus aminte de tine, Sioane!” Așa cum o cânta Gheorghe Paltin, cântarea aceasta nu era o lamentare deprimată, ci expresia unui suflet profund simfonic și echilibrat, care s'a împăcat cu soarta implacabilă ce i s'a dat. Un „Doamne strigat-am către Tine, auzi-mă”, cântat de Gheorghe Paltin aici pe pământul acesta exotic, avea o rezonanță de mare duiosie și o vrajă mistică fără de seamă. El, Gheorghe Paltin, omul spiritualizat prin suferință, se identifica cu cântecul său întru totul. Il trăia. A cântat în strana multor biserici române din America, refuzând orice retribuție ce i se oferea. Fiindcă Gheorghe Paltin, înainte de a cânta pentru frații săi, cânta totdeauna pentru sine, pentru sufletul său. Ce mare erezie a emis obtuzul Molleshot, care nu vedea în lume decât materialism și utilitarism, și care a spus că „materia stăpânește spiritul!” Eu vedeam în Gheorghe Paltin omul desăvârșit și spiritul de cremene care stăpânește materia neînsuflețită.

Dupăce suna sirena încetarea trudei și ne perforam cartea de lucru, ieșiam din mirosul greu al fabricii, afară la aer și lumină. Întotdeauna extenuat peste măsură,

murdar și asudat. Impins dela spate de fluviul masiv al lucrătorilor — această „invincibilă armada” a brațelor de muncă — îmbrâncit în toate părțile și călcat în picioare uneori, mai aveam totuși răgazul să fac reflexii amare asupra greutății cu care se câștigă dolarul în țara lui Columb, acest temerar călător pe ape care a descoperit America. Și dovedindu-mă incapabil să fac vre-o incursiune mai temeinică în panteonul istoriei americane în care se venerază memoria marelui descoperitor, îmi aminteam totuși că el a avut soarta necruțătoare a tuturor premergătorilor și deschizătorilor de drumuri și orizonturi noi pentru omenire: în loc de lauri, a cules spinii, și a murit într-o închisoare din Genua, în sărăcie și mare amărăciune sufletească. Afară, lângă poarta fabricii, îl așteptam pe Gheorghe Paltin să iasă și el. Era gazda mea și trebuia să mergem împreună la Inkster, cale de vre-o jumătate de oră din Dearborn, unde Gheorghe Paltin își avea căsuța și gospodăria lui. În momentul în care se instala la volanul mașinei sale, un Ford ultimul model, și-o porneam spre casă pe una din cele mai frumoase artere de comunicație din lume, parcă-mi lua cu mâna toată greutatea de pe suflet. Căci Gheorghe Paltin își mâna mașina, cântând. Zburam cu viteză americană și cu cântec românesc. Treceam pe lângă ferme cochete. Lăsam în urma noastră cimitirul „Everlasting Green” (Totdeauna verde), în care ecoul cântării lui Paltin „Spune-mi, Doamne, sfârșitul meu”, stăruia mai tare

și mai melancolic, în timp ce eu nu odată m'am gândit la butada stranie a lui Arthur Brisbane: „De ce mai fac oamenii ziduri în jurul cimiterelor? De ce le mai împrejmuiesc? Doar cei cari dorm în ele, nu mai pot ieși afară; iar cei vii nu vreau să se ducă acolo?” Cimitirul acesta era mai mare decât un oraș. Trecând pe lângă el, ca pe lângă toate celelalte cimitire, nu mă neliniștea de loc obsesia morții. Căci o aveam în suflet demult. De când am înțeles că moartea e paralelă vieții și nu stagnează elanul ei creator. Pentru Gheorghe Paltin cimitirul „Everlasting Green” era cel din urmă popas al pribegiei sale. Aici mă vor așeza și pe mine odată, de-avalma cu toate semințiile și departe de țara românească spre care va fi îndreptată ultima mea privire, îmi spunea adeseori Gheorghe Paltin. La căsuța lui din Inkster, împodobită cu motive românești, cu păr cu umbră deasă în curte, respiram atmosfera sfântă de pe Valea Mureșului. Căsuța aceasta, pe care și-a zidit-o cu mâinile lui, era citadela duhului românesc și creștinesc a lui Gheorghe Paltin. Aici se reculea când era obosit de lucru și americani. Aici cânta el mai cu foc...

Gheorghe Paltin, de pe tărâm american, mai vedea-te-voiu vreodată?

Voiu mai auzi vreodată cântecul tău trist de pe meleaguri streine?

V. Sămărtinean